

8 Πανελλήνιο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Εκπαίδευση & Πολιτισμός
στον 21ο αιώνα

13-14 Μαΐου
2023

Μυθολογία και πραγματικότητα: Ταξίδι στο χωροχρόνο των μύθων.

Θεοδωρή Ελένη

ΠΕ 60 ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΕΜΠΕΣΟΥ ΑΙΤ/ΝΙΑΣ

ltheodori@yahoo.gr

Λαμπρινή Αγγέλη

ΠΕ 60 3^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ

lamprini.angeli@gmail.com

Κωνσταντίνα Μούτσιου

ΠΕ 60 2^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Konstantinamoutsiou848@gmail.com

Αγγέλης Αλέξανδρος

ΠΕ 60, ΠΕ 18 12^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΡΤΑΣ

imaretarta@hotmail.com

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ελληνική μυθολογία αποτελεί ένα αγαθό υψίστης σημασίας που η αξία του είναι διαχρονική στο πέρασ των αιώνων και είναι μέρος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Η σημασία που έδωσε κυρίως στις ανθρώπινες αξίες και την ηθική την έχουν καταστήσει θεμέλιο λίθο στην ελληνική παιδεία και σε ολόκληρο τον κόσμο. Στο χώρο του νηπιαγωγείου η ελληνική μυθολογία προσεγγίζεται με την ενεργητική και βιωματική συμμετοχή των παιδιών τα οποία αναβιώνουν τους κυριότερους μυθολογικούς κύκλους, τους αντιπροσωπευτικότερους ήρωες και θεούς καθώς και τα κατορθώματά τους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ελληνική μυθολογία αποτελεί ένα αξιοθαύμαστο πνευματικό φαινόμενο το οποίο ακόμη και στις μέρες μας καταπλήσσει όλους τους λαούς παγκοσμίως. Η λέξη «**μύθος**» προέρχεται γλωσσικά από το ρήμα «μυθέομαι» ή «μηθεύμαι» που σημαίνει αφηγούμαι. Επομένως με βάση την ανθρωπολογική ερμηνεία του όρου αποτελεί ιερή ή θρησκευτική αφήγηση της οποίας το περιεχόμενο σχετίζεται με τη δημιουργία ή την προέλευση φυσικών, υπερφυσικών ή και πολιτιστικών φαινομένων. Κατά συνέπεια ο όρος **μύθος** διαφέρει ριζικά από όρους που στο περιεχόμενο του μύθου υπονοούν κάποιο ψεύδος.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη μυθολογία οι περιπέτειες θεών και ηρώων υπηρετούν φυσικά και αβίαστα έναν συγκεκριμένο σκοπό, γύρω από τον οποίο ο εκάστοτε θεός ή ήρωας περιστρέφει διαρκώς την ύπαρξή του. Η χρήση της Ελληνικής Μυθολογίας στο Νηπιαγωγείο στα πλαίσια της καθημερινής πρακτικής προσφέρει πολλαπλά οφέλη στους μικρούς μαθητές εξυπηρετώντας τρεις βασικές λειτουργίες: τη διδακτική, την αισθητική και την ψυχολογική. Η διδακτική λειτουργία αναφέρεται στα οφέλη της διηγηματικής μάθησης, η αισθητική λειτουργία αναφέρεται στην αισθητική ευχαρίστηση με έντονο το συγκινησιακό στοιχείο και η ψυχολογική διάσταση αναφέρεται στη διεύρυνση της φαντασίας και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ελληνική μυθολογία διεγείρει το ενδιαφέρον των μικρών παιδιών και την έμφυτη περιέργειά τους ταξιδεύοντάς τα σε άγνωστους κόσμους μέσα από ιστορίες γεμάτες περιπέτεια. Οι υψηλές ηθικές αξίες σε συνδυασμό με τους συμβολισμούς των μύθων επιδρούν ευεργετικά στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών καλλιεργώντας την υπευθυνότητα, την ανδρεία, τη δικαιοσύνη, τον αλληλοσεβασμό κ.α. Αυτή η βαρυσήμαντη κληρονομιά που μας άφησαν οι αρχαίοι πρόγονοί μας γίνεται κτήμα των παιδιών και πολύτιμος οδηγός στη ζωή τους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο παιγνιώδης τρόπος με τον οποίο η ελληνική μυθολογία αντιλαμβάνεται ακόμη και τα πλέον δραματικά μυθικά γεγονότα εγείρει τον ενθουσιασμό των παιδιών και την ενεργητική συμμετοχή τους. Στα πλαίσια αυτά υλοποιήθηκε και το συγκεκριμένο πρόγραμμα έχοντας ως οδηγό την καλλιέργεια ιδανικών και την ευαισθητοποίηση των παιδιών σε θέματα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Υλοποίηση Προγράμματος

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Νηπιαγωγείο

Τάξεις: 2 μεικτά τμήματα (νήπια-προνήπια)

Αριθμός μαθητών: 25

Χρονολογία εφαρμογής: 2021-2022

Διάρκεια: 10 συνεδρίες (με χρονική διάρκεια της κάθε συνεδρίας 45 λεπτών)

Στόχοι - επιδιώξεις

Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι η αφύπνιση του ενδιαφέροντος των παιδιών για θέματα που συνδέονται με την ιστορία, τη μυθολογία και τον πολιτισμό. Η ανάπτυξη της ιστορικής αντίληψης των παιδιών μέσα από την κατανόηση της δράσης των θεών, των ηρώων και των ανθρώπων της ελληνικής μυθολογίας βοηθάει τα παιδιά να αποκτήσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για τον αρχαίο ελληνικό κόσμο.

Πιο συγκεκριμένα βασικοί στόχοι και επιδιώξεις είναι:

- Να γνωρίσουν ένα μέρος της μυθολογίας , να χαρούν την ομορφιά των αρχαίων μύθων και να αντιληφθούν τη διαφορά μύθου και πραγματικότητας.
  - Να γνωρίσουν τα παιδιά πως η μυθολογία είναι πνευματικό αγαθό με διαχρονική αξία.
  - Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιο τους και να έρθουν σε επαφή με ποικίλες μορφές έκφρασης(ζωγραφική, τραγούδι, δραματοποίηση).
  - Να ενεργοποιήσουν την φαντασία τους και να αποκτήσουν καλύτερη αντίληψη του συμβολισμού των πράξεων των ηρώων κάθε μύθου και έτσι να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη.
  - Να συνεργάζονται, να δουλεύουν ομαδικά και να καλλιεργήσουν την αυτοπεποίθησή τους.
  - Να καλλιεργήσουν τον προφορικό λόγο. Να μάθουν να ακούν, να διηγούνται και να εκφράζονται ποικιλοτρόπως.
- Να αποδράσουν από την πραγματικότητα και να ταξιδεύσουν με τη φαντασία τους στην εποχή των θεών.
Να συγκρίνουν το παρόν με το παρελθόν να παρατηρήσουν ομοιότητες και διαφοροποιήσεις και να διατυπώσουν συμπεράσματα.
- Να αντλούν πληροφορίες από το διαδίκτυο και να τις αξιοποιήσουν
  - Να γνωρίσουν το πλανητικό σύστημα και την σύνδεσή του με τη Μυθολογία

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η ενασχόληση με θέματα από την ελληνική μυθολογία, προσφέρεται για ποικίλες δραστηριότητες, που καλλιεργούν τη δημιουργικότητα και τις δεξιότητες των μικρών παιδιών.

Με τη χρήση της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου project αναπτύσσεται η ενεργητική και βιωματική συμμετοχή των παιδιών. Γίνεται η διερεύνηση των πρότερων γνώσεων των παιδιών καθώς και του προσωπικού τους ενδιαφέροντος γύρω από το θέμα μέσω της ανταλλαγής των ιδεών μεταξύ τους (ιδεοθύελλα).

Επίσης με τη συλλογή και καταγραφή πληροφοριών από το διαδίκτυο γίνεται αξιοποίηση των διαφόρων μορφών τέχνης και διάχυση των αποτελεσμάτων στην ευρύτερη κοινότητα.

Πεδία σύνδεσης με τα προγράμματα σπουδών:

Παιδί και γλώσσα: Μέσα από την ερμηνεία και την παρατήρηση των μύθων και των ηρώων, τους αυτοσχεδιασμούς και τα θεατρικά δρώμενα με βάση αυτούς, αναπτύχθηκε η παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου.

Παιδί και Μαθηματικά: Προσέγγιση μαθηματικών εννοιών

Παιδί και Περιβάλλον: Υιοθέτηση θετικής στάσης απέναντι στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό.

Παιδί- Δημιουργία και Έκφραση: Ζωγραφική, κατασκευή εκθεμάτων, θεατρικό παιχνίδι, μουσικοκινητικά παιχνίδια, παιχνίδια ρόλων, αυτοσχεδιασμός, δραματοποίηση.

Παιδί και Πληροφορική: Συλλογή πληροφοριών και εικόνων μέσα από το διαδίκτυο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- Cd player όπου ακούσαμε αρχαιοελληνική μουσική και διάφορους μύθους.
- Η/Υ, ποντίκι, πληκτρολόγιο, ηχεία όπου επισκεφθήκαμε διάφορες σελίδες σχετικές με τη μυθολογία.
- Τα αντικείμενα που έφεραν τα παιδιά, χαρτί A4, μαρκαδόρους, καρτελάκια.
- Χαρτιά A4 λευκά και χρωματιστά, κόλλες, ψαλίδια, χαρτί λευκό του μέτρου, χαρτόνια σε διάφορα χρώματα, μαρκαδόροι, πινέλα, μπογιές.
- Εποπτικό υλικό (κάρτες θεών, κάρτες με σύμβολα θεών, εικόνες).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1^η δραστηριότητα

Στόχος: Να γνωρίσουν τους 12 θεούς του Ολύμπου.

Υλοποίηση: Στην ολομέλεια της τάξης και με αφορμή ένα βιβλίο που έφερε ένα παιδί στο σχολείο σχετικά με τους 12 θεούς του Ολύμπου, συζητάμε με τους μαθητές σχετικά με θεούς και τα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα. Τα παιδιά εκφράζουν τις ιδέες τους και με την τεχνική της ιδεοθύελλας καταγράφονται οι πρότερες γνώσεις σε έναν εννοιολογικό χάρτη. Έπειτα μεταβήκαμε στη γωνιά του Η/Υ και αναζητήσαμε πληροφορίες σχετικά με τον κάθε ένα θεό και ιδιαίτερα στοιχεία της προσωπικότητάς τους (π.χ. σύμβολα, σχέσεις μεταξύ τους).

2^η δραστηριότητα

Στόχος: Να εμβαθύνουμε στα χαρακτηριστικά των θεών ενεργοποιώντας την φαντασία τους και το σώμα τους.

Υλοποίηση: Ακούσαμε και τραγουδήσαμε τους 12 θεούς με το cd του Σακελλαρίδη και στη συνέχεια τα παιδιά επέλεξαν να γίνουν θεοί μέσω της μίμησης. Πιο συγκεκριμένα κάθε παιδί κινήθηκε στο χώρο ανάλογα με το ρόλο που είχε επιλέξει κάνοντας συγκεκριμένες κινήσεις (π.χ. ρίξανε κεραυνό όπως ο Δίας, ρίξανε βέλη με τόξο σαν τη θεά Άρτεμις κτλ.) Στο τέλος έγινε δραματοποίηση των 12 θεών πάνω στον Όλυμπο κατασκευάζοντας τον θρόνο του Δία.

3^η δραστηριότητα

Στόχος: Να αναπαραστήσουν ψηφιακά έναν χάρτη και να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ.

Υλοποίηση: Ήρθαμε σε επαφή με την Οδύσσεια και τον Όμηρο, και είδαμε τα μυθικά πρόσωπα που συνάντησε στο περιπετειώδες του ταξίδι ο Οδυσσέας. Αρχικά σχεδιάσαμε έναν χάρτη με τη διαδρομή που ακολούθησε ο Οδυσσέας και τις στάσεις του, περιγράφοντας σε κάθε σημείο τα πρόσωπα ή τα πλάσματα που συνάντησε εκεί. Στη συνέχεια μεταφερθήκαμε στην γωνιά του Η/Υ και ψηφιοποιήσαμε τον χάρτη με ηλεκτρονική μορφή.

4^η δραστηριότητα

Στόχος: Να έρθουν σε επαφή με έργα τέχνης και μνημεία της ελληνικής μυθολογίας

Υλοποίηση: Με αφορμή τον μύθο της ελιάς της θεάς Αθηνάς και του Ποσειδώνα μιλήσαμε για την αρχαία Αθήνα. Τα αγάλματα της κλασικής εποχής μας έδωσαν το έναυσμα να δούμε και άλλα έργα τέχνης που αφορούν την μυθολογία. Η Αφροδίτη της Μήλου, η Νίκη της Σαμοθράκης αλλά και πίνακες ζωγραφικής όπως η αναδυόμενη Αφροδίτη του Μποτιτσέλι μας οδήγησαν στην κατασκευή αγαλμάτων από πηλό και πινάκων ζωγραφικής με διάφορα υλικά ζωγραφικής

5^η δραστηριότητα

Στόχος: Να χρησιμοποιούν δημιουργικά διάφορα υλικά και να αναπτύξουν την αισθητική του αντίληψη και έκφραση.

Υλοποίηση: Διαβάσαμε τους άθλους του Ηρακλή και σειροθετήσαμε τις εικόνες με την σωστή σειρά των άθλων. Έπειτα κατασκευάσαμε με διάφορα ανακυκλώσιμα υλικά και υφάσματα κούκλες με τη μορφή του Ηρακλή και των προσώπων ή των πλασμάτων που συνάντησε στους 12 άθλους του. Στη συνέχεια χωριστήκαμε σε ομάδες και αφού η κάθε ομάδα επέλεξε τον άθλο που την άρεσε περισσότερο παίξαμε κουκλοθέατρο.

6^η δραστηριότητα

Στόχος: Να γνωρίσουν το πλανητικό σύστημα και τη σύνδεσή του με τη Μυθολογία.

Υλοποίηση: Κατά τη διάρκεια της ενασχόλησής μας με το θέμα Πλανήτες και διάστημα γνωρίσαμε τους πλανήτες και τους αστερισμούς στο σύμπαν. Τα παιδιά ανακάλυψαν ότι τα ονόματα των πλανητών και των αστερισμών προέρχονται από την αρχαία ελληνική μυθολογία. Στη συνέχεια παρακολουθήσαμε βίντεο και εικόνες από το διαδίκτυο και το Αστεροσκοπείο Αθηνών και φτιάξαμε μια ομαδική κατασκευή του πλανητικού μας συστήματος και των αστερισμών.

7^η δραστηριότητα

Στόχος: Να εξασκήσουν την μνήμη τους και την παρατηρητικότητά τους , με ευχάριστους και ευρηματικούς τρόπους.

Υλοποίηση: Δημιουργήσαμε και παίξαμε παιχνίδια μνήμης (memory) με εικόνες μύθων και ηρώων, αντιστοιχήσαμε εικόνα μύθου με το όνομα του ήρωα και κατασκευάσαμε επιτραπέζια παιχνίδια με ζάρια. Στη συνέχεια αντιγράψαμε σε φύλλο εργασίας τα ονόματα των ηρώων και παίξαμε στην γωνιά του Η/Υ τα παραπάνω παιχνίδια.

Αξιολόγηση Προγράμματος

Σχετικά με την αξιολόγηση του προγράμματος μπορούμε να πούμε ότι επετεύχθησαν όλοι οι στόχοι και με το παραπάνω που είχαμε θέσει. Υπήρχε απίστευτη ανταπόκριση και συμμετοχή από τα παιδιά σε όλη την διάρκεια του προγράμματος. Τα παιδιά απόκτησαν γνώσεις, δεξιότητες, λεξιλόγιο, μοιραστήκαν τις απόψεις τους και αντάλλαξαν ιδέες, καλλιέργησαν την δημιουργικότητα τους μέσα από την ζωγραφική και εκφράστηκαν θεατρικά μέσα από τις δραματοποιήσεις. Ερεύνησαν, κατέγραψαν πληροφορίες και παρουσίασαν με επιτυχία στους συμμαθητές τους. Συνεργαστήκαν άψογα μεταξύ τους, έπαιξαν, πειραματίστηκαν, εκφράστηκαν δημιουργικά με πολλούς τρόπους. Τέλος υπήρξε άριστη συνεργασία με τοπικοί κοινωνία, Γονείς, Υπεύθυνοι Σχολικών Προγραμμάτων και βέβαια μεταξύ των Συναδέλφων.

Βιβλιογραφία

- Οδηγός Νηπιαγωγού.
- Ελληνική Μυθολογία, εκδόσεις Στρατίκη.
- Ελληνική μυθολογία, εκδόσεις Σίγμα
- Θεοί και ήρωες, εκδόσεις Στρατίκη.
- Σειρά Φίλιππου Μανδηλαρά για μυθολογία
- Μουσειοσκευή Το δωδεκάθεο(αρχαιολογικό μουσείο Ακρόπολης)
- Εκπαιδευτικά ντοκιμαντέρ και ταινίες από το διαδίκτυο.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ

